

Za zrodem turnovské hvězdárny stál fyzik Ivan Šolc

07. 01. 2021 12:04

Nahlédnout do světa vzdáleného od nás spousty světelných let, koukat mezi hvězdy a planety a dumat o tom, zda je na Marsu život. To vše lze zažít v turnovské hvězdárně, která je pozoruhodnou technickou památkou Libereckého kraje.

„Hvězdárna slouží hlavně popularizaci astronomie. Je to místo, které láká na své programy školy i veřejnost. Když je jasná obloha, je na co se těšit. Věřím, že na jaře už zase otevře své dveře,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Za zrodem hvězdárny stál český fyzik Ivan Šolc, díky jehož podpoře začala v 60. letech minulého století její výstavba. Slavnostně ji otevřeli 2. května 1974. V letech 1976 až 1986 byla hvězdárna v nájmu Astronomického ústavu ČSAV, a poté až do roku 1992 Fyzikálního ústavu; sídlila v ní tehdy Optická vývojová dílna. Od té doby využíval hvězdárnu astronomický kroužek při turnovském gymnáziu a objekt pomalu chátral.

Společně s německým partnerem město Turnov plánovalo kompletní přestavbu budovy observatoře, ale projekt nezískal dotaci. V létě 2013 se dohodla společnost Sundisk s vedením města na dvouletém pronájmu a rekonstrukci objektu. V přízemí hlavní budovy je malý přednáškový sál pro zhruba 40 návštěvníků, sociální zařízení a tři malé místnosti jako zázemí. V patře je kopule o průměru 6 metrů, z níž vedou dveře na pozorovací terasu.

Přístrojové vybavení tvoří amatérsky konstruovaný refraktor 160/2500 mm zakoupený po roce 1990 s optikou z VOD Turnov. Česká astronomická společnost zapůjčila velmi kvalitní refraktor Lichtenknecker 150/2250 mm. Dalekohledy jsou umístěny na masivní paralaktické montáži německého typu, vyrobené počátkem 70. let v turnovských závodech.

Oba refraktory doplňuje chromosférický dalekohled LUNT 60 mm zapůjčený společností Sundisk a hledáček 9x50. Pro pozorování fotosféry Slunce slouží Herschelův helioskopický

hranol Baader. Při pozorování na terase nebo na pozemku hvězdárny jsou využívány přenosné dalekohledy – binokuláry (90, 100, 125 mm) a velké dobsony (10", 12", 16").